

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ แห่งหนึ่งในประเทศไทย

นุชรีย์ หงษ์เหลี่ยม, รพ.ม.*, รองศาสตราจารย์ นายแพทย์เจดศักดิ์ ไธรมณีนัน, พ.บ.,ปร.ด**

*ฝ่ายการศึกษา, งานแพทยศาสตรศึกษา, **ภาควิชาดัลยศาสตร์, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล,
กรุงเทพมหานคร 10700.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ และสร้างสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

วิธีการ: กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2-6 จำนวน 790 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได

ผลการศึกษา: นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2-6 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61 เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มี 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากที่สุด คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.46 รองลงมา คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.40, 0.30, 0.14 ตามลำดับ

สรุป: ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 4 ปัจจัยสามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ได้ร้อยละ 29.9

คำสำคัญ: แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน; นักศึกษาแพทย์; สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

Abstract:

Learning Achievement Motivation of Medical Students in a Thai Medical School
Nucharee Hongliam, M.P.A.*, Cherdasak Iramaneerat, M.D., Ph.D.**

*Division of Medical Education, **Department of Surgery, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand.

Siriraj Medical Bulletin 2016;9(3): 131-138

Objective: To study the learning achievement motivation and develop a predictive equation of achievement motivation of medical students.

Methods: A questionnaire was distributed to 790 students to sixth-year medical students at a large urban medical school in Thailand. The data were analyzed for means, standard deviation, and correlation coefficients. The predictive equation was developed from a stepwise multiple regression analysis.

Results: The second to sixth-year medical students had a high level of learning achievement motivation in all six domains, with an average score of 3.61. The highest score was on individual responsibility, followed by energy, identity, and aspiration. There are four factors that had a positive relationship with learning achievement motivation: a relationship between medical students and instructors ($r = 0.46$), followed by a relationship between students, parent expectation, and learning achievement, with Pearson correlation of 0.40, 0.30, and 0.14, respectively.

Conclusion: Four factors that provided a significant prediction of learning achievement motivation are a relationship between medical students and instructors, a relationship between students, parent expectation, and learning achievement. Using the information from all these four factors could explain 29.9% of the variance in learning achievement motivation of medical students.

Keywords: Learning achievement motivation; medical students; correlation

ความเป็นมา และความสำคัญของ โครงการ

การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การที่นักศึกษามีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่ง สิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยความพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือความพยายามแข่งขันกับตนเองด้วยการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ (McClelland)¹ ซึ่งการสร้างให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังที่ เขียน วันทนีตระกูล² ได้กล่าวถึง ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อาจเกิดขึ้นจากแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) ได้แก่ ความต้องการทัศนคติ ความทะเยอทะยาน ความสนใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น หรือแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) อันได้แก่ ความมุ่งหวัง ความต้องการของบิดามารดา และบรรยากาศในการเรียน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการเรียน ตามแนวคิดของแมคเคลแลนด์ (McClelland)¹ เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง

ความรับผิดชอบตนเอง การรู้จักวางแผน และความมีเอกลักษณ์ ว่าเกิดเป็นแรงขับเคลื่อนในบุคคลที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดจากการศึกษาวิจัยของ ไกลรุ่ง เกาบิรุณณ์³ พบว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของ ประเมศว วัฒนโอภาส นภาพร วัฒนโอภาส และนิทรา ปัญจมาศ⁴ พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อตัวนักศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาจากตัวแปรต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นพบว่าเป็นตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนซึ่งวัดได้โดยปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมให้นักศึกษา

มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จทางการเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์และวิธีการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และกำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีของ Hair⁵, Multivariate Data Analysis โดยผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยทั้งหมดประมาณ 19 ปัจจัย แบ่งเป็นปัจจัยเชิงคุณลักษณะ 15 ตัวแปร ปัจจัยเชิงปริมาณ 4 ตัวแปร และใช้วิธีทางสถิติที่เรียกว่า Multiple Regression โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้กฎเกณฑ์อย่างง่าย (Rule of thumb) คือ การกำหนดขนาดตัวอย่าง 15-20 ตัวอย่างต่อจำนวนปัจจัย 1 ตัว ซึ่งจะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 2-6 จำนวน $19 \times 20 = 380$ คน (ไม่นับรวมชั้นปีที่ 1 เนื่องจากอยากทราบข้อมูลหลังจากได้ผ่านการเรียนชั้นปีที่ 1 นักศึกษาแพทย์มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างไร) โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และส่งคืนที่กล่องรับแบบสอบถาม ณ งานแพทยศาสตรศึกษา ซึ่งจะไม่ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าถูกบังคับในการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 790 ชุด คิดเป็นอัตราตอบกลับ (response rate) 51.97% ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) เรื่อง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มีจำนวน 74 ข้อ โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 ในหัวข้อ ดังนี้ (1) ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 (2) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 (3) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 (4) ด้านความทะเยอทะยาน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 (5) ด้านความกระตือรือร้น

ทางการเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 (6) ด้านความกล้าเสี่ยงทางการเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 (7) ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 (8) ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 (9) ด้านความเป็นเอกลักษณ์ทางการเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 และ และกำหนดระดับคะแนนความคิดเห็น ตั้งแต่ 1-5 ซึ่งคะแนน 1 = เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด, คะแนน 2 = เห็นด้วยในระดับน้อย, คะแนน 3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง คะแนน 4 = เห็นด้วยในระดับมาก และคะแนน 5 = เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากนักศึกษาแพทย์ สามารถแบ่งออกได้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ 2) การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) และ 5) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาแพทย์ที่ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 2-6 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (52.15) มากกว่าเพศชาย (47.85) โดยที่ผู้ตอบเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 (31.01) มากกว่าชั้นปีอื่น ๆ เป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่าง 3.50-4.00 (55.70) มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วงอื่น ๆ และผู้ปกครองอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว (42.53) มากกว่าประกอบอาชีพอื่น ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	378	47.85
	หญิง	412	52.15
	รวม	790	100
ชั้นปี	นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2	245	31.01
	นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3	177	22.41
	นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4	130	16.46
	นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5	102	12.91
	นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6	136	17.22
	รวม	790	100
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	อยู่ระหว่าง 2.00 – 2.49	5	0.63
	อยู่ระหว่าง 2.50 – 2.99	56	7.09
	อยู่ระหว่าง 3.00 – 3.49	289	36.58
	อยู่ระหว่าง 3.50 – 4.00	440	55.70
	รวม	790	100
อาชีพผู้ปกครอง	รับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	292	36.96
	อาชีพค้าขาย หรือ ธุรกิจส่วนตัว	336	42.53
	รับจ้าง	113	14.30
	อื่น ๆ	49	6.20
	รวม	790	100

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ในภาพรวม นักศึกษาแพทย์มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D.=0.43) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ($\bar{X} = 3.74$, S.D.= 0.43) และเมื่อพิจารณา

ในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษาแพทย์มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อนอยู่ในระดับมาก (= 3.96, S.D.=0.55) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	จำนวน (คน) N = 790	แปลความหมาย
		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์	3.76	0.66	มาก
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์	3.48	0.56	มาก
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน	3.96	0.55	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด 3 ด้าน	3.74	0.43	มาก

ตอนที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักศึกษาแพทย์มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D.= 0.48) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษาแพทย์มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียนมากที่สุด

โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.58) รองลงมา คือ ด้านความทะเยอทะยาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.56) ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	จำนวน (คน) N = 790 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลความหมาย
ด้านความทะเยอทะยาน	3.78	0.56	มาก
ด้านความกระตือรือร้นทางการเรียน	3.52	0.61	มาก
ด้านความกล้าเสี่ยงทางการเรียน	3.33	0.69	ปานกลาง
ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน	3.89	0.58	มาก
ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน	3.36	0.63	ปานกลาง
ด้านความมีเอกลักษณ์ทางการเรียน	3.71	0.60	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด 6 ด้าน	3.61	0.48	มาก

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิด McClelland

ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจทั้งหมด 4 ตัวแปร คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ (X_2) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ (X_3) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน (X_4) (ตารางที่ 4) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกมี 2 ตัวแปรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ (X_3) มีความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = 0.46$) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ($r=0.14$)

จากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจทั้งหมด 4 ตัวแปร พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน (X_4) กับ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ (X_3) มีความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = 0.38$) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน (X_4) กับ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ (X_2) ($r = 0.20$)

ตารางที่ 4. ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
X_1	1				
X_2	0	1			
X_3	0	0.32*	1		
X_4	0	0.20*	0.38*	1	
Y	0.14*	0.30*	0.46*	0.40*	1

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 5 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions Analysis) ระหว่างกลุ่มปัจจัยต่างๆ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบขั้นบันได (Stepwise) พบว่า ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน (X_4)

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ (X_2) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) สามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ได้ร้อยละ 29.9 และตัวแปรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์มากที่สุด คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ (X_3) รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน (X_4) ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ (X_2) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) มีค่า $b = 0.272, 0.209, 0.112$ และ 0.098 ตามลำดับ (ตารางที่ 5) ซึ่งเขียนสมการทางานได้ ดังนี้

สมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน = $1.076 + 0.272$ (สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์) + 0.290 (สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน) + 0.112 (ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์) + 0.098 (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน)

สมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน = 0.318 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ + 0.238 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน + 0.153 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ + 0.133 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions Analysis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบขั้นบันได (Stepwise)

ตัวแปรพยากรณ์	b	SEb	β	t
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ (X_3)	0.272	0.029	0.318	9.525**
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน (X_4)	0.209	0.028	0.238	7.340**
ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ (X_2)	0.112	0.023	0.153	4.844**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1)	0.098	0.022	0.133	4.459**

$R = 0.550$ Constant = 1.076 $R^2 = 0.303$ Adjust $R^2 = 0.299$ $F = 85.174^{**}$

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์แห่งหนึ่งในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงจากความสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ 1) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ 2) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน 3) ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 1 ปัจจัย คือ ชั้นปี และเมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions Analysis) เพื่อพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ได้ร้อยละ 29.9 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์

จากการศึกษา พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ และเป็นปัจจัยทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ได้เป็นอันดับแรก แสดงว่านักศึกษาแพทย์ให้ความสำคัญในเรื่องการเคารพอาจารย์ และเชื่อมั่นในอาจารย์ที่มีความมุ่งมั่น

ตั้งใจที่จะอบรมสั่งสอนทำให้นักศึกษาแพทย์เกิดความชื่นชม ยกย่อง ศรัทธาในตัวอาจารย์ โดยมองอาจารย์เป็นต้นแบบ สอดคล้องกับ ประเมศว์ วัฒนโอภาส นภาพร วัฒนโอภาส และนิทรา ปัญจมาศ⁴ กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์จะมีผลต่อสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพราะถ้าผู้สอนมีบรรยากาศในการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ มีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร มีการรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษามีโอกาสซักถาม ตอบคำถาม และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มีกิจกรรมกลุ่มและการอภิปราย สร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุก ทำให้นักศึกษามีความอยากมาเรียน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักศึกษาเพิ่มขึ้นได้

2. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับเพื่อน

จากการศึกษา พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา แพทย์กับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และเป็นปัจจัยทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาแพทย์เป็นอันดับสอง แสดงว่า ความสัมพันธ์ของนักศึกษาแพทย์กับเพื่อนในชั้นเรียนจะคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการเรียน และความสุขเมื่อได้อยู่ร่วมกับเพื่อน สอดคล้องกับ ประเมศว์ วัฒนโอภาส นภาพร วัฒนโอภาส และ นิทรา ปัญจมาศ⁴ สรุปว่าสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน พบเห็นได้ชัดเจนจากการรวม กลุ่มอยู่ในสถาบันการศึกษา ซึ่งกลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีลักษณะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีบรรยากาศเป็นกันเอง มีความเข้าอกเข้าใจซึ่งกัน และกัน มีการยอมรับความคิดเห็น มีการแสดง กิริยาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส วางตัวอย่างเหมาะสม จะพบว่าในกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อนักศึกษาทั้ง ในด้านร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรมด้านสังคม อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีการปรับตัวเข้ากับเพื่อน เพื่อรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

3. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาแพทย์

จากการศึกษา พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง

ที่มีต่อนักศึกษาแพทย์มีความสัมพันธ์ทางบวก กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเป็นปัจจัยทำนายแรง จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ แสดงว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้นักศึกษาแพทย์สำเร็จการ ศึกษาตามเวลาที่กำหนดและปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของมหาวิทยาลัยตลอดจนให้นักศึกษาแพทย์มุ่งมั่นกับเรื่องการเรียนรู้ สอดคล้องกับ นิภา นิธยานัน⁶ กล่าวว่า บิดามารดาที่มีความทะเยอทะยานใฝ่สูง สำหรับชีวิตในอนาคตของลูก ซึ่งการกระทำของ บิดามารดาที่มีผลให้เด็กบางคนมั่นใจหรือเกิด อารมณ์ตึงเครียดได้ และความรู้สึกในจิตใจมักเกิด จากบิดามารดา 2 ประเภท คือ 1) บิดามารดาที่เป็น ผู้ประสบความสำเร็จรุ่งโรจน์ในชีวิตและการทำงาน มาแล้ว จึงผลักดันยั่วยุให้ลูกก้าวไปสู่ความสำเร็จ ในระดับเดียวกันตน 2) บิดามารดาที่ประสบความสำเร็จ ล้มเหลวหรือไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน และแสดง ความสามารถในการผ่านมา จึงผลักดันลูกโดยหวัง จะให้ลูกประสบความสำเร็จอย่างสูงในชีวิต เพื่อ เป็นการชดเชยความรู้สึกที่ขาดแคลนในชีวิตของตน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบ บวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเป็นปัจจัยทำนาย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ แสดง ว่า นักศึกษาแพทย์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีแรงจูงใจในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก เพราะนักศึกษาแพทย์ต้องการพัฒนาตนเองในด้านการ เรียนให้ดียิ่งขึ้น ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี มีความก้าวหน้า และมีความรับผิดชอบ แต่ในทาง ตรงกันข้ามหากนักศึกษาแพทย์ขาดแรงจูงใจในการ เรียนจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อาจลด ลง เพราะขาดความมั่นใจในการเรียน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ขาดวินัย เข้าเรียนสาย สอดคล้อง กับ McClelland¹ กล่าวว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์สูงจะตั้งใจเรียน และประสบความสำเร็จใน การเรียน ในทางตรงกันข้ามนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ต่ำจะขาดความสนใจไม่มีความตั้งใจเรียน และมักประสบความสำเร็จน้อยในการเรียนในที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์มากที่สุด คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ ดังนั้น คณะฯ ควรส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ เช่น มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมระหว่างนักศึกษาแพทย์กับอาจารย์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในเชิงคุณภาพแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาอย่างลึกซึ้ง

เอกสารอ้างอิง

- McClelland, D.C. The Achievement Motive. New York: Prentice-Hall; 1961.
- เขียน วันทนีตระกูล. แรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างไร; 2553 [เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2558]. เข้าถึงได้จาก: http://www.lanna.mbu.ac.th/artilces/Intrinsic_Kh.asp
- ไกลรุ่ง เก่าบุญรัตน์. ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สหวิทยาเขตแวงน้อย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2544.
- ประเมศว วัฒนโอภาส, นภาพร วัฒนโอภาส, นิธรา ปัญจมาศ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี; 2548.
- Hair JF. Multivariate Data Analysis. 4th ed. Prentice

Hall; 1968.

- นิภา นิธยาน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาศาสตร์ชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์; 2530.

ภาคผนวก

ตัวอย่างข้อคำถามที่ใช้สอบถามนักศึกษาแพทย์ เรื่อง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

- ด้านความทะเยอทะยาน**
 - ข้าพเจ้ามุ่งหวังที่จะเรียนให้จบตามระยะเวลาที่กำหนด
 - ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเอง
- ด้านความกระตือรือร้นทางการเรียน**
 - ถ้ารู้สึกว่าการเรียนยังไม่ดีข้าพเจ้าจะพยายามมากขึ้น
 - ไม่ว่าจะทำงานอะไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะพยายามทำจนสุดความสามารถ
- ด้านความกล้าเสี่ยงทางการเรียน**
 - ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ท้าทายความสามารถ
 - ข้าพเจ้ามีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว เมื่อมั่นใจว่าสิ่งที่ทำนั้นถูกต้อง
- ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน**
 - ข้าพเจ้าส่งงานที่อาจารย์มอบหมายได้ตรงตามเวลา
 - ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับผิดชอบถ้าตนเองทำผิดพลาด
- ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน**
 - ก่อนส่งงานข้าพเจ้าจะตรวจสอบความเรียบร้อยเสมอ
 - ข้าพเจ้ามีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน
- ด้านความมีเอกลักษณ์ทางการเรียน**
 - ข้าพเจ้าไม่ชอบการลอกเลียนแบบงานของคนอื่น
 - ข้าพเจ้าอยากรู้อยากเห็นเรื่องความรู้และวิชาการใหม่ๆ